

PREOTUL DUMITRU PREOȚESCU

Părintele Dumitru Preoțescu s-a născut la 23 octombrie 1884, în comuna Păușești Otăsău, Plasa Cozia, într-o familie veche de preoți.

La vârsta de 12 ani a rămas orfan, fiind crescut în continuare de bunicul său, tot preot.

A urmat școala primară în localitatea natală, apoi cursurile Seminarului Central din București, unde a absolvit în anul 1905.

După susținerea licenței la Facultatea de Teologie din București, s-a căsătorit, la 15 mai 1911, cu d-ra Maria.

La data de 15 august 1906, cu ordinul 2253/1906 al Sfintei Episcopii a Râmnicului, a fost numit cântăreț bisericesc în satul său, la Parohia Păușești – Otăsău.

Prin ordinul 4810/1 noiembrie 1911 al Eparhiei Râmnicului, a fost numit preot la Parohia Călimănești, județul Vâlcea, fiind hirotonit la 31 octombrie 1911. Aici a avut misiunea dificilă de continuare a construcției impresionantei biserici cu hramul Sf. Apostoli Petru și Pavel, a cărei piatră de temelie fusese pusă la 20 septembrie 1900 de către episcopul Ghenadie al Râmnicului, sub păstorirea preotului Constantin Gh. Constantinescu.

După finalizarea construcției bisericii din Călimănești, la 1 martie 1919, cu ordinul 527/1919 al Episcopiei Râmnicului, a fost transfe-

rat la biserica Belivacă din Craiova, aflată aproape în stare de ruină.

Încă de la instalarea în parohie, a locuit în vechea casă parohială, în camerele din față, până la data pensionării, în anul 1949.

A avut trei copii: Ștefan (n. 1911), Dan (n. 1915) și Ileana (n. 1917).

La Craiova, a desfășurat o bogată activitate gospodărească și socială, atât la parohie, cât și la nivel eparhial.

A fost membru fondator al Societății Renașterea și membru în Consiliul de Administrație, până la desființarea ei. S-a implicat cu deosebită vigoare în construirea Căminului Preoțesc Renașterea din Craiova.

La porunca Patriarhului Justinian, de care îl lega o veche prietenie încă de când era preot la Vâlcea, s-a ocupat personal de înființarea Casei de odihnă de la Călimănești, în cadrul Casei de Pensii a Patriarhiei.

A fost fondatorul și conducătorul, timp de mulți ani, a fabricii de lumânări de la Craiova.

A pus bazele bibliotecii Mitropoliei Olteniei, ocupându-se de achiziționarea de cărți.

A fost secretar și profesor al Seminarului „Sf. Grigorie Decapolitul” din Craiova.

A fost distins cu rangul onorific de iconom stavrofor, la sfințirea bisericii din Călimănești, în ziua de 23 septembrie 1920, rang recunoscut de către Sinodul Mitropolitan prin certificatul 1685/-1959. Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian i-a acordat cea mai înaltă distincție bisericească, Crucea patriarhală, fiind primul preot din Oltenia care a primit-o.

A ieșit la pensie la 15 februarie 1949, dar nu s-a îndepărtat de biserică sa, ci a rămas îmbisericit, cu sector, până la 1 ianuarie 1964, când a fost, din nou, reîncadrat, slujind la Amaradia până la trecerea din această viață, în 1973.

A fost preotul cu cea mai îndelungată activitate pastorală la Parohia Amaradia, respectiv 54 de ani.

S-a mutat la Domnul în ziua de 21 martie 1973, la vârsta de 89 de ani. În mormântarea a avut loc în ziua de 24 martie 1973, slujba de pogribanie fiind săvârșită de un sobor de 20 de preoți, în frunte cu I.P.S. Mitropolit Teoctist. Au rostit cuvântări: Pr. Ștefan Jianu – protopopul Protoieriei Craiova Nord, Pr. Nicolae Nicolaescu – parohul Parohiei Amaradia, Pr. Elefterie Marinescu de la Parohia Sf. Spiridon, iar, în încheiere a predicat I.P.S. Mitropolit Teoctist, din al cărui cuvânt prezentăm un mic fragment: „Am ascultat aici trei cuvântări, asemenea unor imne, la căpătâiul celui ce a fost preotul Dumitru Preoțescu, slujitor al lui Hristos din tată în fiu, așa cum îi arată și numele. Ascultând cuvântările care au elogiat lucrarea sa, parcă l-am urmat pe plaiurile Vâlcii, în Căminul Preoțesc Renașterea, alături de întâistătătorul Bisericii noastre. Îl urmărim umblând după cărți, călătorind ca Sf. Apostol Pavel, el cel puțin la trup, dar mare la suflet... L-am cunoscut de mult, așa cum a fost zugrăvit aici de antevorbitorii mei. Îl întâlneam la Râmnicu Vâlcea, la Călimănești, la Patriarhie, la Craiova. Totdeauna cu zâmbetul pe buze, cu respectul pe care totdeauna îl arăta tuturor...” (Mitropolia Olteniei nr. 3-4/1973, p.359-360). La groapă, în Cimitirul Sineasca, a cuvântat preotul Teodor Mirescu, din partea foștilor elevi de la Seminar.

Personalitatea părintelui Preoțescu a fost evocată de părintele Elefterie Marinescu, de la biserica Sf. Gheorghe Vechi din Craiova, în lucrarea, păstrată în manuscris, „La Biserica Sf. Gheorghe Vechi” – Craiova, 1982, cu cuvinte emoționante: „Pr. Dumitru Preoțescu, paroh al bisericii Sf. Nicolae Amaradia și fost Președinte al Societății Renașterea. Credincios, viu, activ, bun ca un tată, iubit și de colegi și de oricine, cunoscut, necunoscut, simplu sau cult, preot ortodox cucernic, blând, larg, cult, a colindat toată eparhia în sate, la mănăstiri, în cancelarii etc., pentru rezolvarea fără întârziere a tuturor problemelor bisericești eparhiale inițiate de Episcopul Vartolomeu.

Intra la Episcop în orice moment, chiar seara târziu. La Patriarhul Miron a intrat să-l roage pentru înființarea Mitropoliei Olteniei și Patriarhul s-a lăsat convins de acest preot mic de stat și de vorba lui. Da... Preotul Dumitru Preoțescu a mișcat pe Patriarhul Miron cu intervenția lui și Patriarhul a influențat și pe alți mari și astfel s-a înființat Mitropolia Olteniei, printr-un preot care <<a îndrăznit>>. Dar Preotul Preoțescu a fost și mai apropiat de Patriarhul Justinian, și nu numai pentru că erau amândoi din jud. Vâlcea, ci pentru dragostea pe care o aducea pr. Preoțescu pretutindeni. Patriarhul Justinian îl primea oriunde și oricând. I-a dat lui, celui dintâi preot din Oltenia, Crucea Patriarhală. L-au

iubit copiii, bătrânii, toți intelectualii. Era la curent cu tot ce se tipărea în revistele bisericești și profane, cărți de literatură, dezbateri parlamentare. Spirit practic, liniștit, pace în toată lumea. De aceea, când s-a sfârșit și a trecut din viață, la 24 martie 1973, când a slujit și Î.P.S. Mitropolit Te-

octist, abia venit în Eparhie, când am vorbit despre Pr. Dumitru Preoțescu, eu am încheiat la ușa Raiului viața lui. Am spus tuturor că Apostolul Petru, cu cheile Raiului, deși ocupat și aglomerat de atîta lume care vrea să intre, zăbind pe părintele Preoțescu al nostru, a lăsat toate treburile și i-a strigat: <<Și tu, Preoțescu! Ai venit? Tu intră... Pe tine nu te mai judecăm... Intră!>> Și a intrat...

S-a bucurat și Sfântul Apostol Petru că l-a văzut.

Părintele Preoțescu, bun și bătrân de 88 ani și 3 luni, a avut și Sfinția lui dureri și necazuri în viață; dar viața lui a fost fericită, senină, dreaptă, cinstită, viața preotului ortodox, și din principii, și din cărți umaniste, dar mai întâi și mai mult, din suflet.

Doamne, Doamne, dă Bisericii noastre preoți ca Preotul Dumitru Preoțescu!”

Enumerăm, mai jos, câteva din înfăptuirile gospodărești ale părintelui Preoteșcu la biserica Amara, așa cum am găsit consemnat în arhivele parohiei.

Imediat după instalarea în parohie, impresionat de frumusețea vechiului locaș de cult și apreciind valoarea sa istorică și culturală, a fost preocupat de renovarea întregului ansamblu, făcând demersuri la autoritățile locale și de stat în acest sens.

Astfel, în urma rapoartelor părintelui Preoteșcu, Comisiunea Monumentelor Istorice declară biserica și clopotnița monumente istorice, în baza Legii pentru conservarea monumentelor istorice, publicată în Monitorul Oficial nr. 82/29 iulie 1919.

În anul 1919, s-a ocupat de confecționarea și montarea unor noi cruci pe biserică (turla mică și altar) și clopotniță, în locul celor căzute cu mult timp în urmă. Acestea se păstrează și astăzi și au fost restaurate cu măiestrie de către d-l Daniel Poșulescu, în cadrul lucrărilor de restaurare a ansamblului istoric, din anii 2011-2012.

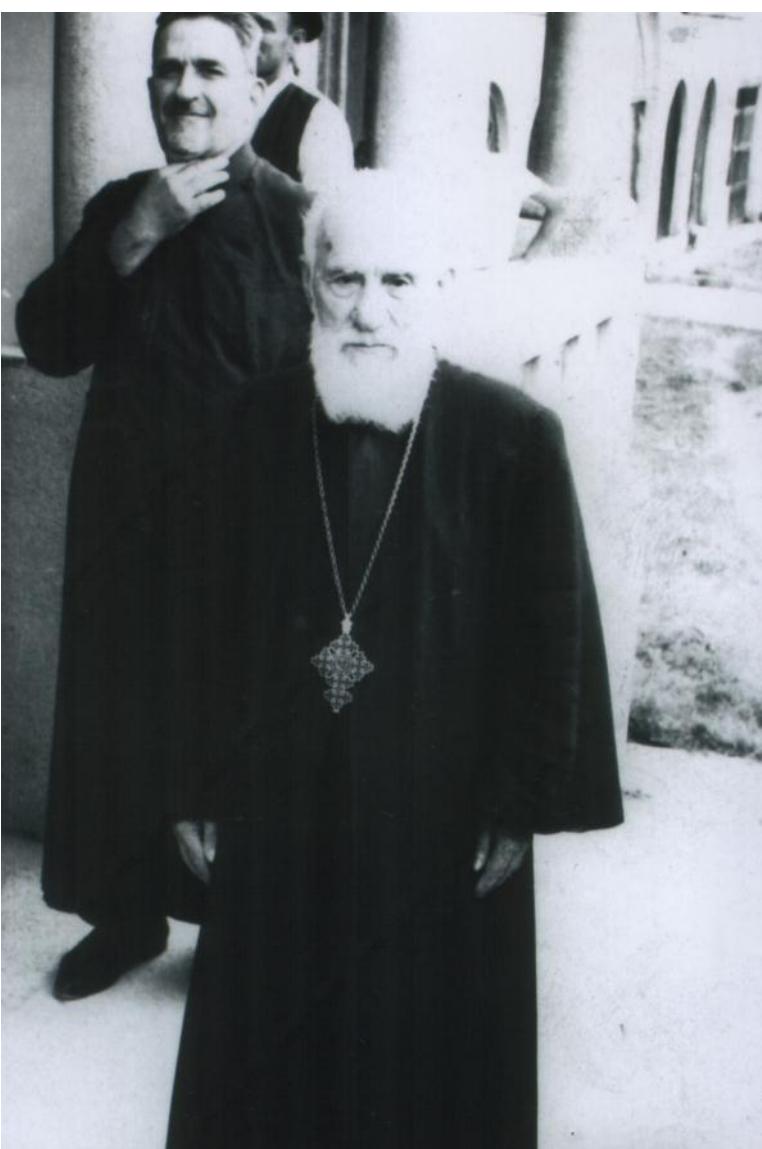
În anul 1920 inițiază o subscripție publică, pentru achiziționarea unui nou clopot, în locul celor vechi, care cântăreau 800 și 200 de kilograme, rechiziționate de germani în timpul războiului. Se reușește cumpărarea clopotului, în greutate de 420 de kilograme, în anul 1921. Prețul de 13.500 lei a fost acoperit prin daniile enoriașilor parohiei, ale altor locuitori din oraș, precum și a Primăriei, care a contribuit cu suma de 1000 de lei. S-a sfințit în ziua de Florii a anului 1921, cu fast deosebit, în prezența enoriașilor, donatorilor și reprezentanților Primăriei.

În raportul cu numărul 16 din 14 aprilie 1923, adresat Ministerului Cultelor, cere aprobarea unui deviz, întocmit de Primăria Craiova, care cuprinde lucrări de renovare și aducere a bisericii la forma inițială. În raport arată:

„Biserica noastră este singura din Craiova care, în decursul timpurilor, datorită solidității ei, nu a primit modificări

mai importante, care să schimbe aspectul ei inițial. Singurele schimbări pe care le-a suferit au fost lărgirea celor cinci ferestre și distrugerea ciubucelor verticale...”. În continuare prezintă că, în trecut, turla de pe pronaos a fost închisă prin construirea unui zid la distanța de un metru de baza turlei și zidirea ferestrelor, iar acoperișul ei era prea ascuțit. Prin deviz se propune realizarea următoarelor lucrări: refacerea ciubucelor la ferestre (lucrare care nu s-a putut executa nici până în prezent); redeschiderea turlei de pe pronaos și refacerea acoperișului ei; schimbarea învelitorii, jgheburilor și burlanelor; deschiderea unei uși la altar, pentru situații de urgență; repararea clopotniței. Din cauza „împrejurărilor materiale”, turla de pe naos rămânea în continuare demolată. Se constituie un „Comitet pentru repararea bisericii”, care conduce, sub atenta supraveghere a părintelui, lucrările de renovare. Acestea s-au încheiat în anul 1925. În adresa nr. 18/23 iunie 1926, adresată Primăriei, arată că „anul trecut s-au făcut serioase reparațiuni la biserică, îndreptând și micile deformări ce i se aduseseră în decursul timpului”.

În același an, la casa parohială s-au realizat unele ziduri interioare pentru recompartimentare, fosta școală fiind făcută funcțională pentru casă parohială și cancelarie parohială.

Cu fermitate și perseverență intervine, începând cu anul 1922, la Ministerul Culturii și Primărie, pentru exproprierea casei din str. Amaradia nr. 17, amplasată între altarul bisericii și stradă, care închidea accesul parohiei spre str. Amărăzii și crea un aspect neplăcut bisericii, aici funcționând o potcovărie. Inițial, terenul casei, în suprafață de 204 m², aflat în proprietatea parohiei, a fost dat cu embatic diverselor persoane interesate, care au construit aici o casă. În împrejurări necunoscute, casa și terenul au ajuns în proprietatea privată a unor diverse persoane, fiind vândută de mai multe ori. Unul dintre proprietarii vremelnici a fost și preotul I. F. Popescu, de la biserica Pătru Boj (Sf. Mina). În raportul nr. 12 din 12 apr. 1923, adresat Ministerului Cultelor, părintele arată că: „este o imposibilitate morală ca lângă o frumoasă biserică, cu distinse linii arhitectonice, să fie o potcovărie ruinată și casă unde se petrec lucruri rușinoase în timpul serviciului divin din sfântul lăcaș, să se audă zgomotul ciocanelor de la potcovărie...”. În adresa nr. 25/1 iulie 1923, adresată Primăriei, epitropia se obligă să plătească, din fondurile proprii, prețul exproprierii, mergând până la suma de 40.000 lei, deși, cu un an înainte, casa își schimbase proprietarul pentru suma de 20.000 lei. Demersurile pentru expropriere sunt tergiversate de autorități, deși toate instituțiile sunt de acord cu doleanța parohiei. La mijloc apar interese meschine. Proprietarul cere, la schimb, un loc al parohiei din str. Amărăzii nr. 7, însă, epitropia nu este de acord cu tranzacția, arătând că nu dorește să înstrăineze nimic din averea bisericii. În 1924 se fac, din nou, demersuri pentru cumpărarea casei și locului, care s-au încheiat favorabil în același an. Casa s-a demolat abia în vara anului 1925, creând deschidere bisericii către strada Amărăzii.

Începând cu anul 1924, părintele Preoteșcu insistă pe lângă autorități pentru restaurarea vechii picturi.

Într-un raport adresat Protoieriei, din 10 septembrie 1924, părintele scrie că „în interior, o reparațiune nesperioasă de mai târziu a stricat în altar și naos vechea pictură, înlocuind-o cu alta nesperioasă, iar pro-naosul a fost văruiat. În tindă, în partea de sus, se mai vede pictura veche, nefiind ajunsă de mâna nepricepută... Sub noua zugrăveală și tencuiala din biserică se găsesc încă chipurile vechi ale sfinților și ctitorilor”. Într-un proces verbal de inspecție al protopopului Gh. Pârșcoveanu este consemnat că „pictura este foarte puțină în sfântul altar și naosul bisericii, restul fără pictură” și că biserica „are nevoie de reparații la tencuielile exterioare, acoperiș și completarea picturii”.

În anul 1926 se construiește gardul de fier forjat dinspre str. Amaradia, după modelul pus la dispoziție de Serviciului Tehnic al Primăriei. Acesta se păstrează și în prezent, fiind restaurat în anul 2011.

În anul 1927, părintele face noi intervenții la Ministerul Cultelor pentru restaurarea picturii: „În interior, sub un strat de vâruială ce i s-a dat acum vreo 25 de ani în urmă, se găsește o frumoasă pictură. În câteva locuri, vâruiala și zugrăveala nouă (o adevărată batjocură), căzând, lasă să se vadă vechea pictură. Ne permitem, deci, a vă ruga, d-le ministru, să binevoiți a delega un domn pictor pentru a veni și a vedea această biserică, pentru ca, în urmă, epitropia să poată lua măsurile necesare readucerii și în interior a acestei biserici la forma inițială. Binevoiți a cunoaște că în Craiova, la nici o biserică nu s-a păstrat pictura veche...”

Din păcate, vechea frescă a rămas nerestaurată până în anul 1958, autoritățile negăsind prioritară lucrarea de la Belivacă.

Între anii 1938-1943 se reface acoperișul turlei și bisericii, în forma tradițională a bisericilor brâncovenești, cu pante mai mici și streșini mai largi.

În anul 1949 se electrifică biserica, se înlocuiește ușa de la intrare și se reiau demersurile pentru restaurarea picturii.

Enoriașii în vârstă ai parohiei noastre încă și-l mai amintesc ca pe un om în permanență jovial, comunicativ, sfântos și oricând gata să se implice în rezolvarea oricărei probleme, la rugămintea oricui.

Preot cu o îndelungată și rodnică activitate pastorală, Părintele Dumitru Preoteșcu a însemnat, nu numai pentru parohia noastră, ci pentru întreaga eparhie, o adevărată binecuvântare. A reușit să fie, în egală măsură, părinte duhovnicesc al enoriașilor săi, proiestos ascultat și respectat de către confracții săi, admirabil gospodar și organizator.

Pr. Florin Bonea
Parohia Amaradia
19 martie 2012

